

На основу члана 59. став 6. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11 – исправка, 93/12 и 124/12) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС и 72/12),

Влада доноси

УРЕДБУ О МЕРАМА ПОДСТИЦАЈА ЗА ПОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

I. ПРЕДМЕТ

Члан 1.

Овом уредбом ближе се дефинишу категорије повлашћених произвођача електричне енергије, прописују мере подстицаја, услови за њихово остваривање, начин одређивања подстицајног периода, права и обавезе које из тих мера произлазе за повлашћене произвођаче и друге енергетске субјекте и уређује садржину уговора и предуговора о откупу електричне енергије од повлашћеног произвођача.

Члан 2.

Поједини изрази који се употребљавају у овој уредби имају значења прописана Законом о енергетици и Уредбом о условима и поступку стицања статуса повлашћеног произвођача електричне енергије.

II. МЕРЕ ПОДСТИЦАЈА, УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ И ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЕНЕРГЕТСКИХ СУБЈЕКТА ПО ТОМ ОСНОВУ

Члан 3.

Мере подстицаја у смислу ове уредбе су:

1) подстицајни период од 12 година за све електране повлашћених произвођача које су пуштене у погон мање од 12 месеци пре потписивања уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем, односно подстицајни период од 12 година умањен за разлику између године закључења уговора и године пуштања у погон за све друге електране повлашћених произвођача;

2) подстицајна откупна цена по којој повлашћени произвођач има право да продаје јавном снабдевачу укупни износ произведене електричне енергије током подстицајног периода;

3) право повлашћеног произвођача који је претходно стекао привремени статус повлашћеног произвођача да продаје јавном снабдевачу укупни износ произведене електричне енергије током подстицајног периода по подстицајној цени која је важила у тренутку стицања привременог статуса повлашћеног произвођача;

4) износ произведене електричне енергије током подстицајног периода по подстицајној цени која је важила у тренутку стицања привременог статуса повлашћеног произвођача;

5) преузимање балансне одговорности и трошкова балансирања повлашћеног произвођача током подстицајног периода од стране јавног снабдевача;

6) бесплатно месечно обавештавање повлашћеног произвођача и јавног снабдевача о очитаној производњи електричне енергије у објекту повлашћеног произвођача од стране надлежног оператора система током подстицајног периода;

7) право повлашћеног произвођача да након истека подстицајног периода са јавним снабдевачем закључи уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије по тржишним условима на организованом тржишту електричне енергије у Републици Србији.

Подстицајни период из става 1. тачка 1) овог члана за повлашћеног произвођача чија је електрана ушла у погон више од 12 месеци пре потписивања уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем одређује се као:

$$N = \max \{0, [12 - (G_u - G_p)]\}$$

где је:

N – подстицајни период,

G_u – година склапања уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем,

G_p – година пуштања у погон електране повлашћеног произвођача.

Повлашћени произвођач чија хидроелектрана је старија од 40 година има право на подстицајни период из става 1. тачка 1), односно из става 2. овог члана уколико изврши реконструкцију хидроелектране, при чему се као датум пуштања у погон сматра датум завршетка реконструкције.

Хидроелектрана из става 3. овог члана се, у смислу ове уредбе, третира као хидроелектрана на постојећој инфраструктури.

Члан 4.

Право на подстицајне мере из члана 3. тач. 1), 2), 3), 4) и 5) ове уредбе има повлашћени произвођач електричне енергије који је са јавним снабдевачем закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије током подстицајног периода.

Право на подстицајну меру из члана 3. тачка 6) ове уредбе има повлашћени произвођач електричне енергије који је са јавним снабдевачем закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије након истека подстицајног периода.

Члан 5.

Јавни снабдевач дужан је да, на захтев произвођача електричне енергије из електране која користи обновљиве изворе енергије односно из електране за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије на угаљ или на природни гас, која није прикључена на систем, закључи уговор о привременом преузимању балансне одговорности и привременом откупу електричне енергије, уколико је произвођач претходно испунио услове из одобрења за прикључење и прибавио употребну дозволу, други доказ да уређаји и инсталације електране испуњавају техничке и друге прописане услове или употребну дозволу за пробни рад.

Привремени уговор из става 1. овог члана важи од пуштања електране у пробни рад до закључивања уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије током подстицајног периода, а најдуже три месеца, осим у случају постројења на биогаз код којих привремени уговор може трајати највише девет месеци.

Произвођач који у року из става 2. овог члана прибави статус повлашћеног произвођача има право на подстицајне мере из члана 3. тач. 1), 2), 4) и 5) ове уредбе, као и током трајања привременог уговора из става 1. овог члана.

Произвођач који у року из става 2. овог члана не прибави статус повлашћеног произвођача има право да наплати продату електричну енергију од јавног снабдевача по просечној тржишној цени и обавезу да плати трошкове балансирања јавном снабдевачу по цени која је једнака количнику укупних трошкова балансирања балансне групе јавног снабдевача и укупне продате енергије јавног снабдевача.

Просечна тржишна цена енергије и цена услуга балансирања из става 4. овог члана утврђују се на основу података о куповини енергије и услуга балансирања јавног снабдевача у месецу који претходи потписивању привременог уговора из става 1. овог члана и дефинишу у привременом уговору.

Члан 6.

Права и обавезе повлашћеног произвођача и јавног снабдевача током подстицајног периода, уређују се уговором о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге до 5 MW и преко 5 MW (у даљем тексту: уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије), који се закључују у писаној форми.

Садржина уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије утврђује се у складу са Законом о енергетици, законом којим се уређују облигациони односи и овом уредбом, а садржи нарочито:

- 1) уговорне стране и категорију повлашћеног произвођача;
- 2) предмет уговора, датум склапања и датум престанка уговора;
- 3) место купопродаје енергије;
- 4) место и начин мерења;
- 5) начин утврђивања губитака између места купопродаје и места мерења, уколико се не налазе на истом месту;
- 6) начин давања приговора на очитане вредности;

- 7) начин утврђивања производње у случају квара мерног уређаја;
- 8) цену електричне енергије утврђену у складу са чл. 13. 14. и 15. ове уредбе;
- 9) начин и динамику обрачунавања, фактурисања и плаћања;
- 10) камату у случају неблаговременог плаћања;
- 11) начин обезбеђивања гаранције плаћања;
- 12) начин комуникације уговорних страна;
- 13) обавезе јавног снабдевача у погледу преузимања балансне одговорности и повлашћеног произвођача у погледу планирања рада електране;
- 14) обавезе повлашћеног произвођача у погледу преноса гаранција порекла на јавног снабдевача;
- 15) списак података чија се тајност гарантује;
- 16) одговорност за настанак штете;
- 17) начин и место арбитраже;
- 18) списак догађаја који се сматрају вишом силом у складу са важећим актима;
- 19) разлоге привременог прекида и услове наставка уговора;
- 20) разлоге и услове трајног раскида уговора;
- 21) услове преноса права и обавеза из уговора на трећа лица.

Министарство прописује стандардне моделе уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије.

Уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије може одступити од стандардних модела уговора из става 3. овог члана, уз сагласност обеју уговорних страна и уз претходно прибављену сагласност Министарства у писаној форми.

Члан 7.

Уз захтев за закључење уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије, који је поднет у писаној форми, повлашћени произвођач доставља јавном снабдевачу решење о стицању статуса повлашћеног произвођача.

Јавни снабдевач је дужан да са повлашћеним произвођачем закључи уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије у року од 15 дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана.

Повлашћени произвођач има право да раскине уговор из става 1. овог члана пре истека подстицајног периода о чему мора писмено обавестити јавног снабдевача најмање 30 дана пре дана раскида уговора.

Уговор раскинут од стране повлашћеног произвођача, на начин из става 3. овог члана, не може бити поново закључен за исту електрану повлашћеног произвођача.

Члан 8.

Лице које је стекло привремени статус повлашћеног произвођача има право да са јавним снабдевачем закључи предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге до 5 MW и преко 5 MW (у даљем тексту: предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије).

Предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије се закључује у складу са Законом о енергетици, законом којим се уређују облигациони односи, Уредбом о поступку и условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и овом уредбом, а садржи нарочито:

- 1) уговорне стране, врсту и инсталисану снагу планиране електране;
- 2) предмет уговора, датум закључења и датум престанка уговора;
- 3) обавезе лица из става 1. овог члана у погледу рокова изградње електране и стицања статуса повлашћеног произвођача;
- 4) обавезе јавног снабдевача у погледу откупа целокупне произведене енергије и преузимања балансне одговорности уколико се испуне услови из става 2. тачка 3) овог члана;
- 5) гарантовану цену електричне енергије утврђену у складу са овом уредбом;
- 6) начин комуникације уговорних страна;
- 7) разлоге за превремени раскид предуговора;
- 8) услове преноса права и обавеза из предуговора на трећа лица.

Министарство прописује стандардни модел предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије.

Члан 9.

Уз захтев за закључење предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије, који је поднет у писаној форми, подносилац захтева доставља јавном снабдевачу решење о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача.

Јавни снабдевач је дужан да са подносиоцем захтева закључи предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије у року од 30 дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана и решења о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача.

Лице које је са јавним снабдевачем закључило предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије има право да га раскине пре истека рока на који је закључен, о чему мора писмено обавестити јавног снабдевача најмање 30 дана пре дана раскида предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије.

Предуговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије раскинут на начин из става 3. овог члана не може бити поново закључен за исту планирану електрану.

Члан 10.

Повлашћени произвођач, који је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем, припада балансној групи јавног снабдевача.

Повлашћени произвођач из става 1. овог члана чија електрана има инсталисану снагу преко 5 MW, дужан је да јавном снабдевачу доставља планове рада у складу са уговором о откупу укупног износа произведене електричне енергије и правилима рада преносног система.

Члан 11.

Повлашћени произвођач који је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем преноси гаранције порекла на јавног снабдевача током трајања подстицајног периода.

Члан 12.

Очитавање електричне енергије код повлашћеног произвођача који је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем, сваког првог у месецу обавља, без накнаде, оператор преносног, односно дистрибутивног система и најкасније до петог у месецу доставља очитане податке за претходни месец повлашћеном произвођачу и јавном снабдевачу.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да пре закључења привременог уговора из члана 5. ове уредбе, као и уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача, изврши очитавање бројила и да очитане податке достави повлашћеном произвођачу и јавном снабдевачу у року од три дана од дана достављања захтева од стране повлашћеног произвођача.

III. КАТЕГОРИЈЕ ПОВЛАШЋЕНИХ ПРОИЗВОЂАЧА И ПОДСТИЦАЈНЕ ОТКУПНЕ ЦЕНЕ

Члан 13.

Подстицајна откупна цена из члана 3. став 1. тачка 2) ове уредбе одређује се у зависности од категорије повлашћеног произвођача, односно у зависности од врсте и инсталисане снаге електране за коју је произвођач стекао статус повлашћеног произвођача.

Врста електране и инсталисана снага одређују се актом о стицању статуса повлашћеног произвођача електричне енергије.

Подстицајне откупне цене из става 1. овог члана износе:

Редни број	Врста електране повлашћеног произвођача	Инсталисана снага P (MW)	Подстицајна откупна цена (с€/kWh)
1.	Хидроелектрана		
1.1		до 0,2	12,40
1.2		0,2 - 0,5	13,727-6,633*P
1.3		0,5 - 1	10,41
1.4		1 - 10	10,747-0,337*P
1.5		10 - 30	7,38
1.6	На постојећој инфраструктури	до 30	5,9
2.	Електране на биомасу		
2.1		до 1	13,26
2.2		1 - 10	13,82 - 0,56*P
2.3		преко 10	8,22
3.	Електране на биогаз		
3.1		до 0,2	15,66
3.2		0,2 – 1	16,498 – 4,188*P
3.3		преко 1	12,31
3.4	на биогаз животињског порекла		12,31
4.	Електране на депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода		6,91
5.	Електране на ветар		9,20
6.	Соларне електране		
6.1		На објекту до 0,03	20,66
6.2		На објекту 0,03 – 0,5	20,941 – 9,383*P
6.3		На земљи	16,25
7.	Геотермалне електране		
7.1		до 1	9,67
7.2		1 – 5	10,358-0,688*P
7.3		преко 5	6,92
8.	Електране на отпад		8,57
9.	Електране са комбинованом производњом на угаљ	до 10	8,04
10.	Електране са комбинованом производњом на природни гас	до 10	8,89

Члан 14.

Подстицајне откупне цене из члана 13. ове уредбе изражене су у евроцентима по киловатсату (с€/kWh) и заокружују се на две децимале.

Редовна годишња корекција подстицајних откупних цена због инфлације у евро зони врши се у фебруару сваке године, почевши од 2014. године, на следећи начин:

$$C_1 = C_0 * (1 + p_{inf} / 100)$$

где је:

C_1 - нова подстицајна откупна цена,

C_0 - стара подстицајна откупна цена,

p_{inf} – годишња инфлација у евро зони објављена од стране надлежне институције Европске уније и изражена у %.

Годишњу инфлацију у евро зони из става 2. овог члана, на захтев јавног снабдевача утврђује министарство надлежно за послове финансија.

Кориговане подстицајне откупне цене одређене у складу са ставом 2. овог члана примењују се од 1. марта сваке године на све будуће уговоре између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача, као и на преостали део подстицајног периода у свим уговорима о откуп укупног износа произведене електричне енергије који су закључени пре корекције из става 2. овог члана, а после ступања на снагу ове уредбе.

Члан 15.

Корекција подстицајне откупне цене за електране са комбинованом производњом на природни гас врши се при свакој промени цене природног гаса по којој снабдевач који снабдева јавне снабдеваче продаје природни гас јавним снабдевачима, на следећи начин:

$$C_1 = C_0 * (0.36 + 0.64 * G / 35.59)$$

где је:

C_1 - нова подстицајна откупна цена,

C_0 - подстицајна откупна цена, одређена на основу тарифе „енергент” од 35.59 динара по m^3 , из цене природног гаса по којој снабдевач који снабдева јавне снабдеваче продаје природни гас јавним снабдевачима, а која не укључује трошкове коришћења транспортног система за природни гас код Јавног предузећа „Србијагас” Нови Сад,

G – нова тарифа „енергент” из цене природног гаса по којој снабдевач који снабдева јавне снабдеваче продаје природни гас јавним снабдевачима, а која не укључује трошкове коришћења транспортног система за природни гас код Јавног предузећа „Србијагас” Нови Сад, изражена у динарима по m^3 .

Коригована подстицајна откупна цена из става 1. овог члана примењује се од првог дана у наредном месецу на све будуће уговоре између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача, као и на преостали део подстицајног периода у свим уговорима о откуп укупног износа произведене електричне енергије који су закључени пре корекције из става 1. овог члана, а после ступања на снагу ове уредбе.

Члан 16.

Јавни снабдевач плаћа електричну енергију повлашћеном произвођачу са којим је закључио уговор о откупу целокупног износа произведене електричне енергије по ценама утврђеним у чл. 13, 14 и 15. ове уредбе у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан испостављања фактуре.

Јавни снабдевач у складу са законом гарантује наплату потраживања повлашћеном произвођачу са којим је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије током подстицајног периода.

Члан 17.

У случају спора између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача, који не може да се реши споразумом уговориће се надлежност суда у месту закључења уговора или арбитражно решавање спора од стране домаће или стране арбитраже.

Члан 18.

Подстицајне откупне цене из члана 13. ове уредбе се утврђују на сваке три године и могу се годишње преиспитивати.

Због динамичне промене инвестиционих трошкова у соларне електране, подстицајне откупне цене за повлашћене произвођаче из ове врсте електрана се утврђују једном годишње.

Члан 19.

У случају да током подстицајног периода, односно током трајања уговора о откупу целокупног износа произведене електричне енергије између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача, због дејства више силе објекат повлашћеног произвођача не буде у погону или јавни снабдевач не буде могао да врши откуп произведене енергије, повлашћени произвођач и јавни снабдевач немају никаквих међусобних обавеза током трајања више силе, односно долази до привременог прекида уговора између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача.

По престанку дејства више силе, уговор између повлашћеног произвођача и јавног снабдевача се наставља, а време трајања подстицајног периода, односно период важења уговора се продужава за период деловања више силе.

Виша сила, у смислу става 1. овог члана, подразумева сваки непредвидив или неизбежан догађај који је изван моћи уговорних страна, а нарочито:

1) природне катастрофе, као што су пожар, поплава, земљотрес, вулканска ерупција други облици катастрофалних временских услова;

2) рат, тероризам, јавни нереди, нарушавање јавног реда са рушилачким мотивима, саботаже, вандализам и други облици ванредних друштвених услова са разарајућим последицама;

3) делимичан или потпуни прекид рада преносног, односно дистрибутивног система, односно немогућност оператора преносног или дистрибутивног система да обезбеди преузимање електричне енергије од повлашћеног произвођача изазвана хаваријским догађајима у систему, штрајковима, неадекватним одржавањем, кашњењем у реализацији развојних планова или другим непланираним разлозима.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Акта из члана 6. став 3. и члана 8. став 3. ове уредбе донеће се у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 21.

Обавезе Јавног предузећа „Електропривреда Србије” Београд по уговорима о откупу укупне произведене количине енергије, који су са повлашћеним произвођачима закључени до дана ступања на снагу ове уредбе, преузима јавни снабдевач у складу са законом.

Повлашћени произвођач који је до дана ступања на снагу ове уредбе, закључио уговор о откупу укупне произведене количине електричне енергије са Јавним предузећем „Електропривреда Србије” Београд, може да у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, у писаној форми поднесе захтев јавном снабдевачу да постојећи уговор замени новим у складу са овом уредбом.

Услови дефинисани уговорима из става 1. овог члана се не мењају, осим у случају из става 2. овог члана.

У случају из става 2. овог члана, повлашћени произвођач има право да до краја свог подстицајног периода користи подстицајну цену и друге подстицајне мере дефинисане овом уредбом.

Члан 22.

Ако јавни снабдевач није одређен до дана ступања на снагу ове уредбе, обавезе јавног снабдевача у погледу обезбеђивања подстицајних мера у складу са Законом о енергетици и овом уредбом вршиће Јавно предузеће „Електропривреда Србије” Београд до његовог одређивања.

Члан 23.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, бр. 99/09 и 124/12).

Члан 24.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а одредба члана 15. примењује се од 1. јануара 2014. године.

Ова уредба престаје да важи 31. децембра 2015. године.

05 Број:
У Београду,

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Образложење

1. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у одредби члана 59. ст. 6. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11 – исправка и 93/12) којом је прописано да Влада на предлог министарства прописује подстицајне мере за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и за откуп те енергије у зависности од врсте и снаге електране, прописује цене по којима се откупљује електрична енергије од повлашћених произвођача, период важења цена и обавезе откупа електричне енергије, обавезе по питању балансне одговорности, садржину и трајање предуговора и уговора о откупу електричне енергије од повлашћених произвођача. Одредбом чл. 42. ст.1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС и 72/12) прописано је да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Влада Републике Србије је на седници одржаној 20. новембра 2009. године донела Уредбу о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник Републике Србије”, број 99/09). Одредбом члана 10. наведене уредбе прописано је да се примењује од 1. јануара 2010. године до 31. децембра 2012. године.

Примана наведене уредбе у периоду од 2009. до 2012. године показала је да је неопходно неке делове изменити, неке допунити или преформулисати. С друге стране, доношењем Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11 – исправка и 93/12) створена је обавеза да се поједини институти који до тада нису постојали уведу или другачије дефинишу.

Категорије повлашћених произвођача електричне енергије које имају право на подстицајну откупну цену електричне енергије су дефинисане у складу са стратешким интересима Србије и дефиницијом обновљивих извора енергије датом у директиви 2001/77/ЕС, тако да политика стимулисања пројеката коришћења обновљивих извора енергије буде одржива.

Овом уредбом се рационално и до економски оправданог нивоа подстичу повлашћени произвођачи јер електричну енергију производе у електранама чија се изградња без подстицајних мера не би исплатила, са циљем да се тиме постигне следеће:

1. повећање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и достизање циљева постављених Националним акционим планом;
2. смањење увозне зависности, већа разноликост коришћених извора примарне енергије и повећање сигурности снабдевања електричном енергијом;
3. већи степен дистрибуиране производње, побољшање квалитета електричне енергије, пре свега стабилизација напона код крајњих потрошача и смањење губитака у мрежи;
4. веће коришћење извора примарне енергије мањих капацитета;
5. већа укупна енергетска ефикасност због већег коришћења постројења за комбиновану производњу;
6. повећано ангажовање домаће машиноградње и развој малих и средњих предузећа;
7. повећање локалне запослености;
8. привлачење страних инвеститора;
9. смањење производње гасова који стварају ефекат стаклене баште и опште унапређење животне средине.

Један од битних дугорочних разлога за доношење ове уредбе је и свест о врло ограниченим ресурсима фосилних горива који у Србији постоје, пре свега угља. Имајући у виду да се 65% електричне енергије у Србији производи из домаћег лигнита и да су његове резерве довољне да се садашњи ниво производње одржи у наредних 30-40 година, потребно је благовремено градити нове капацитете који ће бар делимично моћи да замене постројења на угљ, а да не повећавају увозну енергетску зависност Србије. Обновљиви извори енергије су управо такви ресурси, па Србија има и веома битан енергетски разлог да дугорочно подстиче њихово коришћење.

Обновљиви извори енергије играју све значајнију улогу на енергетском тржишту и, без сумње, њихова улога биће све значајнија у дужем наредном периоду. Они представљају једно од значајнијих решења за смањење увозне зависности и диверсификацију енергетских извора, чиме се доприноси одрживом развоју енергетике Србије. У Србији је у току успостављање тржишта електричне енергије и низом законских промена се монополски положај произвођача електричне енергије укида и они се препуштају тржишту. У складу са европском праксом, за део произвођача електричне енергије који су од посебног значаја за коришћење обновљивих извора енергије, заштиту животне средине и повећање укупне енергетске ефикасности, Влада може утицати да се њихов положај на тржишту побољша, у складу са специфичним циљевима националног развоја и финансијским могућностима. При изради овог предлога, коришћена су искуства других земаља, посебно оних који су постигли значајне резултате и земаља из нашег окружења које имају ограничења слична нашим, док су подстицајне цене прорачунате на бази јединственог економског модела који инвеститорима гарантује отплату инвестиције у периоду трајања подстицаја, а генерисање нето профита тек након тога током рада на тржишту.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уредба садржи 24 члана и организована је у следеће 4 целине:

Предмет уредбе;

Мере подстицаја, услови за њихово остваривање и права и обавезе енергетских субјеката по том основу;

Категорије повлашћених произвођача и подстицајне откупне цене;

Прелазне и завршне одредбе.

1) Одредбама чланова 1. и 2. је прецизно дефинисан предмет уредбе и наглашено да појмови који се користе у овој уредби имају значења утврђена Законом о енергетици и Уредбом о поступку и условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије.

2) Чланом 3. побројане све подстицајне мере: подстицајна откупна цена, право повлашћеног произвођача који је претходно стекао привремени статус повлашћеног произвођача да продаје јавном снабдевачу укупни износ произведене електричне енергије током подстицајног периода по подстицајној цени која је важила у тренутку стицања привременог статуса повлашћеног произвођача, преузимање балансне одговорности и трошкова балансирања повлашћеног произвођача, бесплатно месечно обавештавање повлашћеног произвођача и јавног снабдевача о очитаној производњи електричне енергије у објекту повлашћеног произвођача од стране надлежног оператора система током подстицајног периода, право повлашћеног произвођача да након истека подстицајног периода са јавним снабдевачем склопи уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије по тржишним условима и подстицајни период.

Подстицајни период за старе електране је смањен за онолико година колико је протекло од њиховог пуштања у погон. Међутим увиђајући значај ревитализације старих малих ХЕ које припадају ЕПС-у, а неке и Восци Србије, предвиђено је да након истека њиховог животног века од 40 година и извршене ревитализације ове ХЕ такође могу добити подстицаје и то као посебна категорије "ХЕ на постојећој инфраструктури".

Истим чланом су дефинисани услови под којима повлашћени произвођачи могу да их користе и коначно утврђене обавезе других субјеката на тржишту по основу дефинисаних подстицајних мера.

Чланом 4. је предвиђено да право на подстицајне мере има повлашћени произвођач електричне енергије који је са јавним снабдевачем закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије током подстицајног периода.

Чланом 5. је прописана обавеза јавног снабдевача да на захтев произвођача електричне енергије из електране која користи обновљиве изворе енергије односно из електране за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије на угаљ или на природни гас, која није прикључена на систем, склопи уговор о привременом преузимању

балансне одговорности и привременом откупу електричне енергије, уколико је произвођач претходно испунио услове из одобрења за прикључење и прибавио употребну дозволу, други доказ да уређаји и инсталације електране испуњавају техничке и друге прописане услове или употребну дозволу за пробни рад.

Привремени уговор из става 1. овог члана важи од пуштања електране у пробни рад до закључивања уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије током подстицајног периода, а најдуже три месеца осим у случају постројења на биогаз код којих привремени уговор може трајати највише 9 месеци.

Одредбом члана 6. је прописано да се права и обавезе повлашћеног произвођача и јавног снабдевача током подстицајног периода, уређују уговором о откупу укупног износа произведене електричне енергије, који се закључује у писаној форми, садржина тог уговора, као и да стандардне моделе уговора утврђује Министарство у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе и то посебно за повлашћене произвођаче из електрана инсталисане снаге до и преко 5 MW.

У члану 7. је прописана обавеза јавном снабдевачу да са повлашћеним произвођачем закључи уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије у року од 15 дана од дана подношења захтева и решења о стицању статуса повлашћеног произвођача.

Чланом 8. је предвиђено право лица које је стекло привремени статус повлашћеног произвођача да са јавним снабдевачем закључи предуговор о откупу електричне енергије, као и садржина тог предуговора.

Одредбом члана 9. је прописана обавеза јавном снабдевачу да закључи предуговор о откупу произведене електричне енергије у року од 30 дана од дана подношења захтева и решења о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача.

Чланом 10. је предвиђено да повлашћени произвођач који је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем припада балансној групи јавног снабдевача.

У складу са одредбом члана 11. повлашћени произвођач који је закључио уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије са јавним снабдевачем преноси гаранције порекла на јавног снабдевача током трајања подстицајног периода.

У члану 12. је предвиђено да читавање електричне енергије код повлашћеног произвођача обавља, без накнаде, оператор преносног, односно дистрибутивног система и најкасније до 5. –ог у месецу доставља очитане податке за претходни месец повлашћеном произвођачу и јавном снабдевачу.

3) У члану 13. су дате подстицајне откупне цене по врстама електрана посебних карактеристика и то у зависности од њихових инсталисаних снага. Подстицајна откупна цена је формирана узимајући у обзир оправдане трошкове инвестиционог улагања, фиксне и варијабилне годишње оперативне трошкове, еквивалентно годишње време рада електране, дисконтну стопу и време трајања статуса повлашћеног произвођача које је једнако планираном периоду повратка инвестиције у изградњу електране.

Чланом 14. се уводи и омогућава редовна годишња корекција дефинисаних подстицајних цена и то са инфлацијом оствареној у евро зони.

Чланом 15. се предвиђа корекција цене за електране за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије на природни гас у складу са променом цене природног гаса у релевантној категорији потрошње.

Одредбом члана 16. је прописано да јавни снабдевач плаћа откупљену енергију у динарима, по средњем курсу НБС на дан фактурисања и да јавни снабдевач у складу са законом гарантује за плаћања.

У члану 17. је утврђено је да је у случају спора који се не може решити споразумно надлежан суд према месту закључења уговора а предвиђена је могућност спровођења арбитраже.

Чланом 18. је утврђен регуларан трогодишњи период за корекцију подстицајних цена, осим у случају соларне енергије за коју је, због врло динамичне промене цена опреме на тржишту, предвиђена корекција сваке године.

Одредбом члана 19. је предвиђено да, ако се уговор између јавног снабдевача и повлашћеног произвођача не може реализовати у неком периоду због дејства више силе, период важења уговора, односно трајања подстицајног периода, продужи за период деловања више силе, као и који случајеви се сматрају вишом силом.

Чланом 20. одређен је рок од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе доношење аката из члана 6. и 8.

Чланом 21. одређена је да се обавезе Јавног предузећа „Електропривреда Србије” Београд по уговорима о откупу укупне произведене количине енергије, који су са повлашћеним произвођачима закључени до дана ступања на снагу ове уредбе, преносе се на јавног снабдевача у складу са законом.

Чланом 22. утврђено је да ако јавни снабдевач није одређен до дана ступања на снагу ове уредбе, обавезе јавног снабдевача у погледу обезбеђивања подстицајних мера у складу са Законом о енергетици и овом уредбом вршиће Јавно предузеће „Електропривреда Србије” Београд до његовог одређивања.

Одредбом члана 23. одређује се да даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, бр. 99/09 и 124/12).

Чланом 24. Уређено је питање ступања на снагу Уредбе и време примене.

4. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење ове уредбе нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

